

УДК 657.411:657.6(043.3)

Петренко Н.І.
*доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри обліку й аудиту
Відокремленого підрозділу
Національного університету біоресурсів
і природокористування України
«Бережанський агротехнічний інститут»*

ВИКОРИСТАННЯ АНАЛІТИЧНИХ ПРОЦЕДУР В АУДИТІ ОПЕРАЦІЙ ІЗ ЗАРЕЄСТРОВАНИМ КАПІТАЛОМ

USE ANALYTICAL PROCEDURES IN AUDIT OPERATIONS REGISTERED CAPITAL

АНОТАЦІЯ

Проаналізовано підходи вчених щодо сутності аналітичних процедур, розкрито їхню сутність. Визначено основні проблеми застосування аналітичних процедур в аудиті операцій із зареєстрованим капіталом. Розкрито завдання аудиту операцій із зареєстрованим капіталом та визначено аналітичні процедури, які застосовуються для їх виконання.

Ключові слова: аудит, прийоми аудиту, аналітичні процедури, методика аудиту, статутний капітал, зареєстрований капітал.

АННОТАЦИЯ

Проанализированы подходы ученых к сущности аналитических процедур, раскрыта их сущность. Определены основные проблемы применения аналитических процедур в аудите операций с зарегистрированным капиталом. Раскрыты задачи аудита операций с зарегистрированным капиталом и определены аналитические процедуры, которые применяются для их выполнения.

Ключевые слова: аудит, приемы аудита, аналитические процедуры, методика аудита, уставный капитал, зарегистрированный капитал.

ANNOTATION

The approaches scientists about the nature of analytical procedures disclosed their identity. The main problem of the use of analytical procedures in audit operations registered capital. Solved task of auditing transactions with the registered capital and defined analytical procedures used to implement them.

Keywords: audit, audit techniques, analytical procedures, methods of audit, share capital, registered capital.

Постановка проблеми. За радянських часів у контролі операцій із зареєстрованим капіталом, тоді – статутним фондом, не виникало потреби, оскільки формування статутного фонду підприємства відбувалося за рахунок отриманих від держави активів. Така позиція підтверджується відсутністю у літературних джерелах того часу досліджень щодо контролю операцій з власним капіталом підприємства. Проте з поширенням приватної власності власний капітал підприємства стає важливим об'єктом бухгалтерського обліку і аудиту, оскільки розширилися можливі джерела формування капіталу, що викликало потребу підтверджувати фінансову звітність підприємства, зокрема у частині показника зареєстрованого (пайового) капіталу щодо їхньої достовірності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням застосування аналітичних процедур

під час аудиту присвячена значна кількість досліджень. Зокрема, цю проблему розглядали К.В. Безверхий [1], В.П. Бралатан, Л.І. Федоришина, О.Л. Пльонсак [2], Т.Ю. Мельник [3], М.О. Нежива [4], Н.М. Проскуріна [5], В.С. Рудницький [6], що підтверджує актуальність теми дослідження.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Аналізуючи науковий доробок учених, встановлено, що аналітичні процедури можуть бути різними за різних форм обліку (комп'ютерна або ручна), видів підприємств, що перевіряються, та за інших конкретних умов. Застосування тих чи інших аналітичних процедур у конкретних умовах аудиту визначає сам аудитор, тобто він планує свої дії відповідно до обставин, які виникають у процесі роботи, що і зумовлює складність використання аналітичних процедур на практиці та необхідність удосконалення в теорії аудиту зазначених питань.

Постановка завдання. До завдань дослідження відносимо: проаналізувати науковий доробок та з урахуванням особливостей обліку операцій із зареєстрованим капіталом навести напрями застосування аналітичних процедур у ході аудиту операцій із зареєстрованим капіталом.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Під процедурою аудиту необхідно розуміти логічно витриману, сувору послідовність реалізації дій з виконання етапів аудиту від передоговірної роботи до передачі аудиторського висновку замовнику.

Погоджуємося з О. Попель, що аналітичні процедури застосовуються аудитором протягом усього процесу аудиту, що дозволяє підвищити його якість і скоротити затрати праці [8, с. 3-7], оскільки без аналітичних процедур аудит провести неможливо. «Аналітичні процедури використовуються для одержання аудиторських доказів», – пише професор Н.І. Дорош [8, с. 55]. «Аналітичні процедури, – стверджує професор В. Суйц, – використовуються для отримання аудиторських доказів» [9, с. 22]. Існують різні думки і твердження, що таке аналітичні процедури, про їхні мету та значення.

Автори по-різному підходять до визначення поняття «аналітичні процедури». Перша група вважає, що аналітичні процедури є одним із способів отримання аудиторських доказів (В.В. Скобара [10, с. 201], О. Попель [7, с. 3-7], А.Ш. Гизятова [11, с. 28], Н.І. Дорош [8, с. 321]). Друга група трактує аналітичні процедури як аналіз і оцінку отриманої аудитором інформації (А. Аренс, Дж. Лоббек [12, с. 205], А.Ш. Гизятова [11, с. 28]). Третя група під аналітичними процедурами розуміє виявлення, аналіз і оцінку співвідношень між фінансово-економічними показниками (О.В. Токар [13, с. 14], О. Попель [7, с. 3-7]). Четверта група дослідників вважає, що аналітичні процедури – це процедури, що передбачають оцінку фінансової інформації на основі вивчення ймовірних співвідношень між фінансовими і не фінансовими даними, у тому числі порівняння записаних сум з очікуваними сумами, які визначив аудитор [8, с. 321]. Досить складно розібратися у такому «науковому» формулюванні цієї дефініції.

У визначенні аналітичних процедур присутні такі ключові слова: а) процедура; б) послідовність вирішення аудиторського завдання; в) кваліфікація, г) факт господарського життя; д) відображення; е) можливість висловлення думки; е) інтерпретація (аналіз).

Послідовність вирішення аудиторського завдання представлена такими етапами:

- кваліфікація – встановлення достовірності факту господарського життя, який відображено в обліку та узагальнено в звітності;
- факт господарського життя – об'єкт бухгалтерського обліку, те, що обліковує бухгалтер та відображає у звітності;
- інтерпретація (аналіз) – розуміння даних (інформації), один з принципів аудиту;
- можливість висловлення думки аудитора – знаходиться за межами аудиторської процедури, однак саме рішення аудитора дозволяє зробити аудит необхідним та ефективним.

Варто виділити такі завдання аудиту зареєстрованого капіталу підприємства (рис. 1).

Перевірка засновницьких документів, облікових та звітних даних про формування статутного капіталу здійснюється у такому порядку:

- перевірка наявності і форми установчих документів;
- встановлення відповідності змісту установчих документів вимогам законодавчих і нормативних актів;
- вивчення повноти і дотримання строків внесення статутного капіталу;
- перевірка грошової оцінки вартості майна, внесеного засновниками в рахунок оплати акцій при створенні акціонерного товариства;
- перевірка правильності оподаткування коштів, переданих до статутного капіталу організації її засновниками;

- встановлення законності видів діяльності;
- визначення відповідності розміру статутного капіталу даним установчих документів та діючому законодавству;
- перевірка повноти і правильності формування статутного капіталу;
- визначення факту дотримання законодавчо встановлених строків для кінцевих розрахунків з формування статутного капіталу;
- оцінка правильності відображення в обліку формування статутного капіталу;
- встановлення реальності внесення сум до статутного капіталу;
- визначення обґрунтованості змін величини статутного капіталу.

Перевірка наявності і форми установчих документів полягає у встановленні фактичного права підприємства на проведення основної та інших видів діяльності.

- У ході такої перевірки необхідно встановити:
- наявність статуту та установчого договору;
 - наявність свідоцтва про державну реєстрацію підприємства або патент для суб'єктів малого підприємництва;
 - предмет діяльності підприємства;
 - наявність ліцензії, якщо окремі види діяльності у відповідності з чинним законодавством підлягають ліцензуванню;
 - чи передбачено статутом здійснення зовнішньоекономічної діяльності;
 - органи управління товариством;
 - чи має право підприємство створювати на території даної країни та за кордоном філії та інші структурні підрозділи, виділені на самостійний баланс;
 - організаційно-правову форму підприємства;
 - хто є засновниками підприємства;
 - розмір статутного капіталу та часток кожного засновника, які вони повинні внести до статутного капіталу;
 - види рахунків, які має право відкривати підприємство в установах банків;
 - чи передбачено статутом створення резервного та інших видів капіталу;
 - порядок розподілу прибутку підприємства;

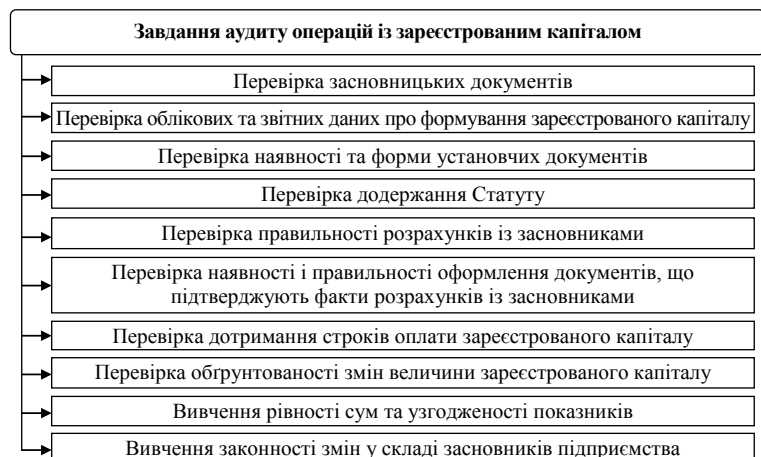

Рис. 1. Завдання аудиту операцій зі статутним капіталом

– чи своєчасно вносилися зміни до установчих документів, якщо такі були.

Аудитору необхідно встановити наявність відповідних документів і дотримання процедури затвердження та державної реєстрації суб'єкта господарювання. Оскільки юридична особа вважається створеною не з моменту прийняття засновниками рішення про її створення, а з моменту її державної реєстрації, потрібно перевірити наявність свідоцтва про державну реєстрацію та перереєстрацію, якщо до засновницьких документів вносилися зміни.

Вивчення дотримання умов установчого договору. При ознайомленні з установчим договором встановлюються умови передачі майна, участі в діяльності, розподілу між учасниками прибутків та збитків, управління діяльністю юридичної особи, виходу засновників (учасників) з його складу тощо. При цьому контролер повинен дослідити дотримання підприємством кожної з таких умов.

Перевірка дотримання вимог Статуту. Статут підприємства є обов'язковою не лише для членів підприємства, а і для всіх установ, організацій, підприємств і осіб, що вступають у відносини з таким підприємством. Статут як правовий документ регламентує основні питання діяльності підприємства і має юридичну силу підзаконного акту.

При перевірці дотримання Статуту підприємства контролери головну увагу звертають на такі питання:

– чи не порушується порядок прийняття і реєстрації Статуту підприємства;

– чи не порушуються основні принципи членства на підприємстві, права і обов'язки членів підприємства (перевірку здійснюють на підставі протоколів загальних зборів учасників і засідань правління);

– чи не порушуються статутні вимоги про обрання і діяльність ревізійної комісії підприємства;

– чи дотримуються на підприємстві порядку призначення головного бухгалтера та спеціалістів;

– чи вчасно проводяться загальні збори і засідання правління та їх правомірність (перевірка здійснюється за даними протоколів);

– чи правильно розподіляють прибуток за результатами діяльності за рік;

– як дотримуються на підприємстві основні положення з організації оплати праці і трудової дисципліни;

– чи не порушуються на підприємстві принципи соціального забезпечення працівників (при перевірці контролери керуються чинним законодавством);

– яких заходів вживає керівництво щодо підвищення культури, поліпшення побуту і добробуту на підприємстві (при перевірці використовують дані бухгалтерського обліку, виробничо-фінансового плану, протоколів загальних зборів учасників і засідань правління).

Під час перевірки необхідно враховувати організаційно-правову форму підприємства. На-

приклад, у статуті акціонерного товариства, затвердженому засновниками, окрім відомостей про розмір статутного капіталу повинна міститися інформація про категорії акцій, що випускаються товариством, їхні номінальну вартість та кількість, права акціонерів тощо.

При перевірці розміру статутного капіталу підприємства контролер враховує, що мінімальний розмір статутного капіталу визначається законом для кожного виду юридичних осіб. При цьому, якщо у ході перевірки встановлюється, що величина чистих активів відповідно до даних річного звіту стала меншою, ніж зареєстрований власний капітал, необхідно перевірити, чи проводилося підприємством зменшення статутного капіталу до величини, що не перевищує вартості його чистих активів.

Перевірка правильності розрахунків із засновниками. Перевірка операцій по розрахунках із засновниками передбачає вивчення таких питань:

– чи своєчасно і в якому розмірі засновники внесли свою частку до статутного капіталу підприємства;

– в якому вигляді внесено частки учасників до статутного капіталу і чи правильно оформлено документи на ці операції;

– чи дотримується відповідність записів в первинних документах записам у журналі № 7 за рахунком 46 «Неоплачений капітал» і Головної книзі (при журнальній формі обліку).

Перевірка наявності і правильності оформлення документів, що підтверджують факти розрахунків із засновниками. Реальність внесків до статутного капіталу контролер встановлює шляхом дослідження наявності та правильності оформлення документів, що підтверджують факти розрахунків із засновниками. У підтверджувальних документах повинно бути посилення на формування статутного капіталу, що важливо не тільки для потреб бухгалтерського обліку, але і для потреб оподаткування – обґрунтування правильності застосування пільг з оподаткування.

При перевірці надходження основних засобів і нематеріальних активів в якості внеску до статутного капіталу варто обов'язково проаналізувати договори про внесення необоротних активів, переконатися у тому, що вартість, яка відображена по необоротних активах, відповідає вартості, яка зазначена у договорі. За деякими видами засобів, що вносяться у рахунок внесків до статутного капіталу, необхідна наявність документів, що підтверджують право власності на таке майно.

Перевірка правильності формування статутного капіталу в акціонерних товариствах полягає у вивченні дотримання таких вимог:

– яка номінальна вартість акцій, що формують статутний капітал товариства, придбаних акціонерами;

– чи однакова номінальна вартість усіх звичайних акцій;

– чи дотримуються умови внесення коштів засновниками при створенні АТ;

– чи поширюються акції ПрАТ лише між учасниками і чи не поширюються вони шляхом підписки і купівлі-продажу на біржі;

– чи відповідає форма оплати договору про створення товариства статуту (грошовими коштами, цінними паперами, іншим майном чи майновими правами, що мають грошову оцінку тощо);

– чи проведена реєстрація випусків акцій акціонерним товариством;

– чи дозволяє аналітичний облік отримувати інформацію про засновників, стадії формування капіталу, види акцій тощо.

Аналізуючи правильність оплати акцій, контролер звертає увагу на те, чи не допускається оплата акцій (частки) шляхом заліку коштів, отриманих у кредит, засобів, отриманих під заставу, бюджетних коштів, векселів тощо.

При перевірці формування статутного капіталу необхідно встановити правильність оцінки майна, що вноситься в рахунок оплати акцій (вкладів). Грошова оцінка такого майна повинна відбуватися за згодою між засновниками (учасниками), а у випадках, передбачених законодавством, підлягає незалежній експертній оцінці.

Перевірка дотримання строків оплати статутного капіталу. Фактичне надходження внесків засновників перевіряється на підставі первинних документів і записів в реєстрах по рахунку 46 «Неоплачений капітал». Дебетове сальдо по цьому рахунку показує заборгованість, яка обліковується за акціонерами (учасниками) з оплати підписки на акції (внесків до статутного капіталу). При цьому необхідно перевірити своєчасність погашення заборгованості по внесках до статутного капіталу і реальність дебетового сальдо.

Для перевірки дотримання строків оплати доцільно встановити дати реєстрації товариства та розміщення додаткових акцій, строки погашення заборгованості по оплаті акцій, що визначаються статутом або рішенням про розміщення додаткових акцій, наявність заборгованості засновників по оплаті акцій.

Окрім первинних даних, обов'язковою є перевірка достовірності даних, відображених в облікових реєстрах. Для цього необхідно порівняти облікові дані з даними журналу № 7 (за кредитом рахунку 46), Головної та Касової книги, а також з документами, що підтверджують факт оплати акцій (випискою банку, заявою на переказ готівки, прибутковими касовими ордерами, актами оприбуткування майна тощо).

Доцільно також виявити відповідність дат і сум, відображених в прибуткових касових ордерах та Касовій книзі по грошових коштах, що надійшли в рахунок оплати акцій; дат і сум, відображених в облікових реєстрах на відповідних рахунках бухгалтерського обліку та первинних документах, які підтверджують фактичне надходження грошових коштів та майна в рахунок оплати акцій. При цьому поряд з

перевіркою достовірності інформації встановлюється правильність оформлення первинних документів.

Перевірка обґрунтованості змін величини статутного капіталу. Якщо протягом звітного періоду у суб'єкта господарювання мали місце зміни у величині статутного капіталу, то такі операції підлягають детальному вивченню. Контролер при цьому повинен встановити правомірність таких змін, а також правильність та своєчасність записів в бухгалтерському обліку. Варто також враховувати, що зміни можуть проводитись в добровільному і в примусовому порядку. Збільшення статутного капіталу здійснюється, як правило, на добровільній основі з метою додаткового залучення капіталу або інших активів.

Під час перевірки виявляються джерела збільшення статутного капіталу, які можливі тільки за рахунок:

– засобів, отриманих акціонерним товариством від продажу своїх акцій понад їх номінальну вартість (емісійний дохід);

– нерозподіленого прибутку за результатами попереднього року;

– дивідендів.

Контролеру варто враховувати, що статутний капітал акціонерного товариства може бути збільшений шляхом випуску нових акцій або підвищення номінальної вартості раніше випущених акцій, збільшення статутного капіталу для покриття понесених підприємством збитків не допускається.

У випадку, якщо контролером встановлено, що відбувалася зміна розміру статутного капіталу, необхідно перевірити правомірність прийняття такого рішення, а також обґрунтованість зміни. Рішення приймається вищим органом управління – загальними зборами акціонерів. Якщо рішення було прийнято Радою директорів, то необхідно впевнитися в тому, що їй належить таке право відповідно до Статуту або рішення загальних зборів акціонерів.

Перевірка обґрунтованості змін статутного капіталу здійснюється за даними записів по рахунку 401 «Статутний капітал» з використанням статуту товариства, зареєстрованих змін і доповнень до нього, протоколів загальних зборів акціонерів та виписок з них, виписок з рішень Ради директорів, а також звітності товариства.

Оскільки зміни капіталу завжди пов'язані з внесенням відповідних змін до Статуту, який набуває сили для третіх осіб з моменту його державної реєстрації, необхідно прослідкувати, щоб бухгалтерські записи на рахунках були проведені не раніше цього моменту і, відповідно, у звітності була відображена сума капіталу, яка відповідає Статуту.

При збільшенні капіталу шляхом додаткового розміщення акцій необхідно прослідкувати, щоб їх випуск відбувався в межах встановленої Статутом кількості оголошених акцій. Якщо додаткове розміщення здійснюється не вперше,

то можлива до розміщення кількість буде визначатися як різниця між числом оголошених у статуті акцій певних категорій і видів та розміщених раніше додаткових акцій тих же категорій і видів. Випуск акцій в більшій кількості дозволяється лише в тому випадку, якщо загальними зборами акціонерів, поряд з прийнятим рішенням про зміну величини статутного капіталу, було прийнято рішення про збільшення кількості оголошених акцій, тобто були внесені зміни до Статуту товариства. Так як рішення про збільшення кількості оголошених акцій може бути прийняте тільки загальними зборами акціонерів, то контролеру доцільно уточнити підсумки голосування.

Якщо товариство в звітному періоді зменшило статутний капітал, необхідно в'ясувати причину прийняття такого рішення. У будь-якому випадку варто перевірити наявність фактів, які вимагають згідно із Законом України «Про господарські товариства» зменшення статутного капіталу. При цьому необхідно пам'ятати, що загальні збори акціонерів не можуть приймати рішення про зменшення статутного капіталу, якщо його величина менше встановленої законодавством. Зменшення статутного капіталу може проводитися у випадках анулювання частини акцій, зниження їхньої номінальної вартості при вилученні внесків засновників, при перерахуванні частини засобів статутного капіталу до резервного капіталу (відповідно до установчих документів чи вимог законодавства).

Якщо причиною зменшення статутного капіталу є не своєчасність реалізації акцій, неоплачених у встановлений строк, то необхідно перевірити: чи проводився запис у реєстрі акціонерів; чи поверталось майно або інші кошти, внесені в оплату акцій до закінчення встановленого терміну; чи діяло товариство відповідно до Статуту, вимагаючи оплати неустойки за невиконання зобов'язань по оплаті акцій. При зменшенні статутного капіталу внаслідок не своєчасної реалізації акцій, викуплених у акціонерів, варто впевнитися у тому, що товариство дійсно мало право їх викупати.

Вивчення рівності сум та узгодженості показників. Здійснюючи перевірку, контролер повинен впевнитися у рівності суми, що відображена господарюючим суб'єктом у звітності форма № 1 Баланс (Звіт про фінансовий стан) по статті «Зареєстрований (пайовий) капітал» (рядок 1400), розміру капіталу, зафіксованому у Статуті. Така відповідність є контрольною, а її необхідність впливає з діючого порядку обліку.

Згідно з даними встановленого порядку, після державної реєстрації статутний капітал, у сумі здійсненої підписки на акції, зафіксованої у статуті, відображається за кредитом рахунку 401 у кореспонденції з рахунком 46. Таким чином, одразу ж після реєстрації товариства, за кредитом рахунку 401 повинна бути відображена сума, яка відповідає розміру капіталу, передбаченому Статутом.

Варто також перевірити дотримання інших тотожностей. Так, повинна бути забезпечена узгодженість показників у наданих формах звітності. Розмір статутного капіталу на початок і кінець року, що відображається у Балансі, повинен відповідати сумі по статті «Статутний капітал» Звіту про власний капітал. Оскільки підприємства складають звіт на підставі даних бухгалтерського обліку, то суми за зазначеними рядками повинні збігатися з кредитовим сальдо по рахунку 401 за станом на відповідні дати, інформація щодо яких міститься в журналі № 7.

Вивчення законності змін у складі засновників підприємства. Контролеру необхідно вивчити порядок виходу співвласників з підприємства, що повинен бути передбачений Статутом, а також документи, що підтверджують згоду сторін. Зокрема, співвласник повинен подати співзасновникам нотаріально засвідчену письмову заяву про свій вихід. А загальні збори учасників, у разі прийняття позитивного рішення, повинні видати копію протоколу або виписку з книги протоколів учасникові, який вибув з товариства. Такі документи, разом з іншими документами, подаються для реєстрації змін в засновницьких документах.

Контролер повинен приділити належну увагу цим питанням, так як відомі факти отримання засновником від підприємства великих позик з подальшим виходом не тільки зі складу засновників цього підприємства, а і його ліквідацією.

Висновки проведення контролю стану та руху коштів статутного капіталу будуть залежати від виду підприємства (акціонерне, кредитні спілки тощо). Наприклад, у кредитних спілках замість статутного капіталу створюється пайовий капітал. Тому контролер встановлює наявність статутного капіталу від виду підприємства.

Висновки. Під аналітичними процедурами аудиту, на нашу думку, варто розуміти сукупність дій аудиторських фірм та аудитора, операцій, етапів зі збору та обробки даних з метою отримання необхідної інформації для підтвердження достовірності фінансової звітності. Сукупність аналітичних процедур, способів і прийомів збору та обробки даних або інформації з метою висловлення певної думки фахівця щодо підтвердження достовірності фінансової звітності складає методика аудиту.

В основі аналітичних процедур аудиту лежить дослідження статей (показників) звітності щодо їх достовірності, яке дає можливість аудитору оцінити кожен документ і факт господарського життя, згрупувати отриману інформацію згідно з прийнятими методологічними принципами. Наявність процедур сприяє заміні реальних фактів господарського життя символічними зображеннями. Таким чином, у методиці аудиту процедури можна вважати символьними зображенням, моделлю обробки даних, наведених у первинних документах, облікових регістрах, звітності, робочих документах аудитора. Але варто підкреслити, що окремі про-

цедури аудитор застосовує на усіх без винятку етапах організації та проведення аудиту.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Безверхий К.В. Удосконалення методики виявлення ознак викривлень і помилок у фінансовій звітності підприємства на основі аналітичних процедур / К.В. Безверхий // Облік і фінанси. – 2014. – № 4. – С. 8-16.
2. Бралатан В.П. Застосування аналітичних процедур в аудиторській практиці / В.П. Бралатан, Л.І. Федоришина, О.Л. Пльонсак // Економічні науки. Серія: Облік і фінанси. – 2010. – Вип. 7(1). – С. 176-181.
3. Мельник Т.Ю. Аналітичні процедури в системі контролю формування фінансових результатів на молокопереробних підприємствах / Т.Ю. Мельник // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – 2013. – № 1. – С. 190-200.
4. Нежива М.О. Аналітичні процедури в аудиті ефективності формування фінансових резервів / М.О. Нежива // Інноваційна економіка. – 2015. – № 1. – С. 245-249.
5. Проскуріна Н.М. Аналітичні процедури як детермінанти Підвищення якості сучасного професійного аудиту / Н.М. Проскуріна // Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]. Сер.: Економіка. – 2010. – Вип. 15. – С. 217-223.
6. Рудницький В.С. Використання аналітичних процедур у процесі прийняття рішень в аудиті / В.С. Рудницький // Вісник Львівської комерційної академії. Серія: Економічна. – 2014. – Вип. 44. – С. 153-158.
7. Попель О. Аналітические процедуры и их значение в аудите / О. Попель // Аудит. – 2002. – № 1. – С. 3-7.
8. Дорош Н.І. Аудит: методологія і організація / Н.І. Дорош. – К.: Знання, КОО, 2001. – 402 с.
9. Суйц В. Контроль за качеством работы аудиторов / В. Суйц // Аудитор. – 1997. – № 11. – С. 15-23.
10. Скобара В.В. Аудит: методология и организация / В.В. Скобара. – М.: Дело и сервис, 1998. – 576 с.
11. Гизятова А.Ш. Аналітические процедуры в ходе проведения страхового аудита / А.Ш. Гизятова // Все для бухгалтера. – 2002. – № 24. – С. 28-33.
12. Аренс Э.А. Аудит: пер. с англ.; гл. редактор серии проф. Я.В. Соколов / Э.А. Аренс, Дж. Лоббек. – М.: Финансы и статистика, 1995. – 560 с.
13. Токар О.В. Аналітичні процедури в аудиторській діяльності / О.В. Токар // Аудитор України. – 2002. – № 6. – С. 14-46.